

Izhaja razen nedelj in
praznikov vsak dan
ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani,
Francišanska ulica št. 61,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
jema. Rokopise ne vrača.

Oglasi: Prostor 1 mm x
55 mm po K 150. Uradni
razglaš, poslano ter no-
lice isti prostor K 2.—
Pri večjem naročilu
popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 240, za pol
leta K 120, za četrt leto
K 60, za mesec K 20.
Za Nemčijo celo leto K 312,
za ostalo tujino in Ameriko
K 360.

Reklamacije za list
so poštno proste.

Upravištvo je v Ljubljani,
Francišanska ulica št. 61,
Učiteljska tiskarna.

Razdelitev mandatov za konstituanto.

Belgrad, 15. Državni odbor je danes napravil razporedbo za šte-
vilo poslancev v naši državi. V starih mejah naše kraljevine bo 20 kva-
lificiranih in 83 narodnih poslancev, skupaj 103 poslanci. V Južni Srbiji
bo 13 kvalificiranih in 42 narodnih poslancev, skupaj 55 poslancev. Po-
temtakem bo imela vsa Srbija 158 poslancev. Bosna dobi 14 kvalifici-
ranih in 49 narodnih poslancev, skupaj 63 poslancev. V Vojvodini bo
10 kvalificiranih in 34 narodnih poslancev, skupaj 44 poslancev. Hrvatska
in Slavonija s Sremom bo imela 17 kvalificiranih in 68 narodnih po-
slancev, skupaj 85 poslancev.

Slovenija dobi 40 poslancev.

Belgrad, 15. Danes se je na seji državnega odbora razpravljalo
vprašanje glede ugoditve mandatov za okupirano ozemlje. Sklenilo se je,
da se zavzame napram vsem krajem, ki niso pod našo upravo, isto sta-
lišče. Da se ne bi z ničimer preudiciralo, se niti za one ne bo ugotovilo
število poslancev. Potem so ugotovili število poslancev za neokupirane
kraje Slovenije in Dalmacije. V Sloveniji dobi mariborsko okrožje 21 po-
slancev, ljubljansko okrožje brez mesta 15 poslancev, a mesto Ljubljana
4 poslance. Od mariborskega in ljubljanskega okrožja odpade po en man-
dat na plebiscitno cono A. Nadalje se je razpravljalo o številu poslancev
v okupirani Dalmaciji, kakor tudi o volitvah na Sušaku in županiji Lika
na Hrvatskem.

Novi razpusti občinskih zastopstev.

Belgrad, 15. Včeraj je državni svet razpravljal o občinskih volitvah,
pa je razveljavil volitve v Zaječaru in v občini Drenovac in Komorna.

Italijansko delavstvo zahteva nadzorstvo nad obrati.

Berlin, 16. „Berliner Tageblatt“ poroča iz Rima: Kljub traja-
ločnemu odporu industrije proti kontroli delavcev vztraja ministrski
predsednik Giolitti na potrebi sporazuma. Kakor piše „Gazetta del Po-
polo“, preti celo industrijalcem, da bo država posegla vmes, ako se z
delavci ne sporazumejo. Vseled tega bodo industrijalci končno vendarle
popustili. V Milanu so imeli tvorničarji težke industrije zborovanja, kjer
so izjavili, da bo uvedba nadzorstva delavcev upočasi produkcijo v
tvornicah in v deželi povzročila veliko nevarnost.

Novi češkoslovaški kabinet.

Praga, 15. Predsednik Masaryk je danes imenoval inastopno mini-
strstvo: Predsednik kabineta in notranji minister politične deželne
uprave na Moravskem dr. Černý, obrambni minister general Husak, mi-
nister za pošto dr. Fatba, minister za poljedelstvo dr. Brdlik, minister
za železnice dr. Burger, minister za Slovaško dr. Micura, minister za
socijalno skrbstvo dr. Gruber, minister za vseučilišča dr. Fajnor, pre-
hranjevalni minister Prusa, minister za zdravstvo dr. Prochazka, mi-
nister za zunanje posle dr. Beneš, upravnik finančnega ministrstva
dr. Engliš, minister za šolstvo dr. Pusta, justični minister dr. Popolka,
trgovinski minister in upravnik urada trgovine z inozemstvom dr. Ho-
tovec.

INTERPELACIJA RADI DOGOD- KOV NA HRVATSKEM.

Belgrad, 15. Sodr. Bukšec in to-
varši so v narodnem predstavi-
stvu interpelirali glede dogodkov na
Hrvatskem. Interpelant je vprašal
vlado kaj je ta storila za to, da se
zastareli srbski vojaški predpisi pri-
lagode sedanjim gospodarskim raz-
meram ter drugim različnim odno-
šajem. Vprašali so tudi zakaj da do-
pusti vlada, da orožniki tako strogo
postopajo z našim ljudstvom in kaj
da je vlada ukrenila, da se krivci ra-
di tega prestopka kaznujejo.

Belgrad, 15. Na interpelacijo po-
slanca Bukšega bo odgovorila vlada
v seji narodnega predstavištva dne
23. t. m.

MINISTRSKI SVET.

Belgrad, 15. Danes se je pod
predsedstvom regenta vršila seja
ministrskega sveta, na kateri je re-
feriral minister dr. Trumbić o zuna-
nji situaciji naše države. Razpravlja-
lo se je tudi o demisijski deželne vla-
de za Slovenijo z ozirom na plebi-
scit na Koroškem. Sklenili niso ni-
česar, ker še ni točnih službenih po-
datkov.

PROTI NAVJALCEM CEN.

Belgrad, 15. Poslanec dr. Pošćić
je predlagal v narodnem predstavi-
stvu, da se odobri zakon zoper one,
ki povzročajo dražino. Zahteval je,
da se takoj nužno razpravlja o tem
zakonu. Po tem zakonu bi se kazno-
val z denarno globo od 5000 do
25.000 dinarjev in z zaprom od ene-
ga do šestih mesecev oni, ki bi brez

devolucije države izvažal živila čez
mejo. Z isto kaznijo bi se kaznoval
vsakdo, ki bi se bavil z verižni-
štvom. Za veriženje bi se smatralo
vsako posredovanje med producen-
tom in trgovcem, ki prodaja ta živila
konsumentom. Istotako bi se kazno-
vali tudi oni, ki bi skrivali živila.
Enako bi se kaznovali tudi vsi
uradniki, ki bi se dali podkupiti.

ZAKON O ZBOROVANJIH.

Belgrad, 15. Vlada je sklenila, da
se razčlene srbski zakon o zborova-
njih in udruženjih na vso kraljevino.

D'ANNUNZIO PROGLASIL AMNE- STIJO.

Reka, 16. Povodom nedeljske
svečanosti je d'Annunzio proglasil
amnestijo za vse čine veleizdaje in
vohunstva, prevrata, nenaključne,
povprečne tatvine, volilne, po-
žiga, dostošenja in plenitve.

VPRASANJE POOBLASTILNEGA ZAKONA.

LDU, Zagreb, 15. »Narodna Politika«
javlja iz Belgrada: Vlada je poslala vsem
klubom zakonski načrt, s katerim se daje
vladi splošno pooblastenje, da more na
svojo roko izdati zakonske naredbe. Vče-
raj so vsi parlamentarni klubi razpravljali
o tem predlogu vlade, da zavzamejo svoje
stališče napram njemu. Jugoslovanski klub
meni, da se ta predlog v principu ne more
sprejeti, ker je Stefan Segvič za parlamen-
tarni princip. Zdi se, da bo Narodni klub
zavzel slšno stališče, morda tako tudi Ra-
dikalni klub. V parlamentarnih krogih se
govori, da bi gotovo nastopila vladna kri-
za, če bi vlada čvrsto vztrajala na svojem
stališču glede imenovanja predloga.

Težki dnevi na Češkem.

Včeraj nam je javil brzojav, da
je demisionirala češka vlada, koili
je načeloval sodr. Vlastimil Tusar.

Kratek brzojav, ki pa vendarle
pove silno mnogo. Kdor bere danes
razne češke liste, nikakor ne bo mo-
gel dobiti o tankoščini razmerah
niti približno jasne slike. Se manj
se je seveda zanešati na oficijelna po-
ročila iz Češke. Površnemu pozna-
valcu čeških razmer se bo zdela za-
to demisijska Tusarjevega kabineta
breznomemben dnevi polav, kdor
ima na nekoliko več vpogleda v raz-
orane razmere na Češkem, bo pa
vedel da pomeni ta demisijska prav-
cato državno krizo.

Mi smo svoji čas že izrekli svoje
pomisleke glede neprebavljivega
češkega — imperializma. Po polo-
mu so imeli Čehi okrog in okrog
sebe same premagane države in mi-
slili so da lahko počnejo, kar se jim
polini. Ostali niso zato niti v okvi-
ru svojih »zgodovinskih« meja. Am-
pak so pogotilili še precej več. Ta-
ko je bil končni efekt ta, da ne tvo-
rijo danes Čehi v svoji državi niti
polovico prebivalstva (brez Slova-
kov). Večino tvorijo Nemci (nad tri
milijone), Slovaki, Poljaki, Rusini,
Madžari, Rumuni itd.

Jasno je tedaj da je stališče Če-
hov v državi silno težavno. K te-
mu moramo na pristeti še silno raz-
drapanost v češkem tabornu samem.
Tam imamo razločevati v glavnem
štiri stranke, to je socialiste, agrar-
ce, liberalce in klerikalce. Te stranke
so razdeljene v dva velika bloka,
meščanskega in socialističnega.
Jedro meščanskega bloka tvorijo
agrarci, ki tvorijo tudi del vladne
koalicije, med tem, ko stole kleri-
kalci in liberalci (Kramařeva skupi-
na) v opoziciji. Jedro socialistič-
nega bloka pa tvorijo socialisti,
demokrate, koje podpirajo do neke
meje tudi narodni socialisti.

V obeh teh skupinah pa silno po-
ka. V meščanskem bloku nagajajo
zlasti klerikalci in liberalci (ki se
tudi tam nazivljejo »demokrate«).
Liberalci nastopajo vkljub temu, da

so dobili pri volitvah komaj par pro-
centov, silno šovinistično. Zavze-
mali so se za intervencijo v prid
ruskim reakcionarjem in intrigirajo
med narodom celo proti predsedni-
ku Masaryku.

Enako poka v socialističnem
bloku. Stališče narodnih socialistov
je znano. Oni tvorijo nekaj prehod
iz meščanskih strank v socializem
in zato ni mogoče trdno računati
nanje. Socijalna demokracija sama
pa preživlja krizo, s kakršnimi se
imaio boriti danes vse socialistične
stranke sveta. V njej so tri skupine:
desnica (Tusar in Habermann), čen-
trum (Stivin) in skrajna levica
(Šmeral), ki se približuje že komu-
nizmu. Vse kaže, da stoji velika ve-
čina češkega proletariata za Tusar-
jem in Habermannom, ki sta sama
izšla res iz delavskih vrst, vkljub
temu se nam na zdi, da se bo izre-
kel strankin zbor bratske češke
stranke proti ministerializmu, zara-
di »luhe slove«, oziroma za čisto
socialistično vlado, ki bi pa komaj
dobila večino v parlamentu.

Tako danes pravzaprav na Češ-
kem ni mogoče sestaviti trdne vla-
de, ki bi imela za seboj res večino
ljudstva in pa večino parlamenta.
Ne meščanski in ne socialistični
blok io ne more sestaviti vsled svo-
je notranje razoranosti.

K temu moramo na pristeti se-
dal še neizločljivo opozicijo nečeš-
kih narodov, ki tvorijo — večino
prebivalstva. V nemških kraljih
vlada skoro brez moči in nacional-
nem slavi tam pravčate orgije. Pov-
sod delujejo močni centrifugalni ele-
menti, v upravi neznanost, korupcija,
rešitve pa ni — nikier.

Češka je danes tam, kjer je bila
Avstro-Ogrska 1. 1918. Vprašanje je
le to če bo šel ta katastrofalni raz-
kroj še dalje, do končnega poloma,
ali se bodo na naši močje in stranke,
ki se bodo zavedale tega obun-
nega položaja in skušale vzdržati
vsaj — državo. To je posledica im-
perializma in nacionalnega šovi-
nizma.

Efijalstvo.

(K uradniškemu vprašanju.)

Tihla sta narodnega predstavi-
ništva so jela neobičajno sumljivo
pokati in vlet, dično ljudsko zastop-
ništvo je odlašovalo volilni zakon,
kakor da bi bilo poželjo preje skaf-
ricinovega oia. Napravil se je sicer
še majhen tiskovni pogrešek v služ-
benih novinah, pa to le zato, ker iz-
jema potrjuje pravilo, kar kvitiramo
kot vestni kronisti.

Že stojimo v trenutku, ko se
vstvarjajo voljne fronte in — fondi.
Voljne frnikole dobivajo vsak dan
višji kurz, in veliko je zanimanje za
čentforianske imetnike teh. Kolikor
več bre je dobil volilec od svojih
predstavnikov tekom prvih dveh
let svobode toliko bolj in toliko prei-
ga imelijo stranke zdat na piko.
Tako se je že začela igra z uradni-
štvom, ki se nam sicer gabi, a smo
jo sicer pričakovali.

Uradniško pitanje polni časopis-
ne predale, je vsebina strankarskih
izjav in vsaka stranka, vsak časo-
pis rešuje uradniško pitanje na edi-
no realni način in ima največ zaslug
da se isto forcira v Belgradu »z vso
par«.

Belgrajska vlada učinkuje nam-
reč enkrat naredbenim potom, dru-
gič na »z vso paro«. Prvi pot je hit-
rejši ker je treba samo enega pod-
pisa in obljube, da drugi se pridejo
in je v očividnem premogovi dražniji
in desolatnemu saobračanju samoobsebi
umnevo, da je za uradnike treba to-
rei delati »z vso paro«.

Ako si predočimo razne izjave
nederlandskih strank glede tega pro-

blema, smemo reči, da je edinole
»Naprej« zavel pravilno stališče
in zahteval rešitev radi principa.
Edino »Naprej« je kljub temu, da se
uradništvo danes notorično plazi
okoli raznih strank malega človeka
in nikdar obstoječega srednjega stan-
u, izrazil željo naj se popravi so-
cijalne in materialne krivice nad
uradništvom radi nevarnosti in ško-
de, katero trpi — narod. Vsi resnični
uradniki-demokrate so se oddahnili,
kajti končno se je vendar našel list,
ki jih je branil v njihovem boju za
eksistenco zaradi demokracije.

Naj si torej uradniki zabeležijo
to deistvo s hvaležnostjo, zakaj je
na podlagi konsekventnega izvala-
nia poštenosti v njihovem boju leži
garancija uspeha in simpatije celo-
kucne javnosti.

V »Napreju« smo pa tudi brali,
da večina uradništva sili nazaj v
stari kolovoz birokratov, ki se jih
je bal sleherni človek, ki je prišel v
dotiko z njimi. Ta mentaliteta pa je
žalostna resnica, ki grozi razbiti
uradniško organizacijo. S konstatir-
anjem te resnice pa pridemo na
drugo igro z uradništvom, ki je še
bolj ovraba ker izvira baš pri go-
tovih uradnikih.

Vprašanje je tole:

Kako naj pričakujejo uradniki od
vlade, sestavljene od politikov, re-
šitev svojih težej ako je njih orga-
nizacija brez moči radi volivnih za-
hrbtih ljudi v njenem vedstvu, ki
naravnost sabotirajo vibanje z dvo-
lično diplomacijo — ščuvanja na spo-

dal in prilizovanja na zgoraj? Po-
tem je nač vsaka organizacija ne-
zmisel, in resnost boia a priori
osmešana.

Med uradniki so namreč eksem-
plari, ki ne zahtevajo dostojnejših
plač, ker delajo in ker bodi delo
plačano, ampak za to, da si pridobijo
neki votli »uzled«, da se odtrajo
od delavstva v bivšo obsovaženo
kasto, zato, da se bodo igrali leto-
viščarje i. dr.

Ne pomišljajmo njihovega pro-
stitutiranja, ne nevarnost, da zaidejo
v korupcijo, ampak leza in nevo-
ščljivost, da niso boljše oblečeni od
delavca da ne morejo posnemati
več bankirjev, ta jih skeli in peče,
Pohlen po denariu je tisti umazani
instinkt, ki jih kuri in ne želia po
mirni delu odgovarjajoči eksistenci.

Na zgoraj kriv hrbet, na spodaj
breo!

Mučen je boi s takimi ljudmi za
tiste, ki so si v strašni svetovni
vojni pridobili novo vzgojo, drugo
jasnejšo duševnost in videli več sve-
ta, kot vsak svetnik z vsemi napit-
nicami s katerimi je kdai razžalil
akustiko.

Vso podkost svojih instinktov pa
je razpnil Narodov člankar v so-
boto in torej.

Članka pravcati kukavičji laje-
je izlezel kremeniti možakar, ki
straži ob vsaki priliki, kjer se da
kaj oskrniti, in sicer kremenito.
Drugi članek (Kritična sobota) ne-
glede na precej debelo zavijanje
resnice potrjuje gašo sumnja o čisto
specifični zgodovini ki je bila povod
prvemu (Pozor uradništvu!).

Predsedništvo O. z. i. n. je skli-
calo — če spontano, le drugo vpra-
šanje — za soboto zvečer seio šir-
šega odbora, da sklena z ozirom na
popolno sterilnost Belgrada glede
na socialne pravice, ali naj se oz-
glasi štrajk ali ne. Več strokovnih
organizacij, in sicer tistih, kolih do-
sledno izvedeni štrajk bi na mah
ustavil uro, le podalo že pred selo
pismene izjave ki izrekaio vodstvu
zaslužen nezauonico in zahtevalo
sklicanje izrednega občnega zbora.
To je dalo misliti: izredni občni zbor
bi ob razdraženosti, v kateri živi
uradništvo, sigurno votiral za štrajk.
Tega na vodstvo iz oportunističnih
osebnih vzrokov goče, a svojo anti-
patijo skrbno skriva, brez ozira na
to, da je veliko vprašanje, v koliko
so belgrajski telegrami o ministrskih
sejah resnični in le po dosežani iz-
knjuji generalni štrajk edino sred-
stvo, ki bi moglo privedi gospodo
spodaj k pameti.

Uporne organizacije je bilo treba
prestrašiti, in našel se je organiziran
uradnik, ki je nabasal tob, in list, ki
ga je iznrožil. V svojo bombo je kre-
menjak ki vodi jugoslovanske javne
proletarce, četudi še ni preteklo
mnogo Ljublanice, ko je še žarel od
cesarske milosti, natlačil po svoji
vsestranski navadi vse, kar je našel
v svojih predalih: demarkacijsko li-
nijo na Verdu, plebiscit na Koroš-
kem, smomin na neko drugo soboto,
za nameček pa še baionet Macedon-
ca, česar ne bi si bil umak dovolil
da imajo Macedonci čast poznati ga
tako kot ga mi... V skladu s svojim
značiem se je z neizreklivo resig-
nacio pritožil, da lista, ki mu je
glavni urednik, nihče ne čita. Da pa
ne bi pravo konito pozeledelo izpod
kone sena, si je privoščil malo lui-
skanja in citiral par belgrajskih kri-
laic o »sima vremen« in »samo da
rade«. Bomba je učinkovala vse-
stransko. Zastopniki upornih orga-
nizacij so se spomnili različnih že-
gavosti iz polbretekega časa in so
ni seil močlali. Zaman jih je pred-
sednik s sardoničnim smehljajem
pozival k izjavi k nezauonici, in
zastavil o svoji volji, ki ere da
skrajnosti. Zastopniki so močlali ali
na sploh niso prišli na seio, ker so
slutili, kie je izvor blasfemije.

